

EL GENER JA SERÀ DIFERENT

Pel Nadal, cantons buits...

Barcelona. Almogàvers-Nàpols, 9 del matí. Cotxes oficials. Els jutjats de la ciutat estan en plena activitat. Almogàvers-Nàpols, 9 de la nit. Treballadores del carrer; transvestits, putes, joves i grans. La policia vigila, controla «que no ens passi res... encara que alguna vegada de tan poca cosa que passa no podem ni treballar. La policia està tot l'any empenyant-nos, i ara, però, ens felicita les festes i ens desitja un bon any», ens diu una de les moltes dones que fan la cantonada a la zona.

Podria ser una dona qualsevol, amb els fills casats. Podria ser una viuda que no té per arribar a finals de mes. Està arraconada en un portal, grassona, baixeta, d'uns 50 anys. Podria ser... però ella nega ser res.

El tancament de botigues i la paralització d'activitats al Nadal s'escampa per tots els sectors. Als cantons de Barcelona, aquest Nadal, dones i homes «de la vida» també fan vacances.

Isabel Muntané-Àngels Pera

«Ara encara hi ha moviment, i això que moltes de les noies ja han marxat. N'hi ha moltes que són de fora i aprofiten aquestes dates per anar a casa seva», ens diu una morena d'uns quaranta anys, casada i mare de tres fills.

Ella no marxa fora, té la família a Barcelona, però això sí, tampoc no treballa: «Totes les festes, Nadal, Cap d'Any, les passo a casa amb els meus

DOMÈNEC UMBERT

«Ara encara hi ha moviment, i això que moltes de les noies ja han marxat».

—¿Vostè com passa el Nadal?

—Jo, normal, normal.

—¿Treballa per Nadal i Cap d'Any?

—Jo, no... jo no... no.

—¿El celebra amb la família?

—No, jo no. Normal, normal...

Tot és normal, encara no han començat les festes, els cotxes amb possibles clients fan caravana. Miren, repassen, tornen a passar. Discuteixen sobre el preu, regategen si cal.

DOMÈNEC UMBERT

fills... fins a després de Reis no hi torno». Per a aquesta treballadora del sexe el Nadal és sagrat: «No he treballat mai per aquestes festes i no ho penso fer ara, ni per 100.000 pessetes el tio». No dubta a assegurar que, paguin el que paguin, ella no treballa, «... encara que no tingués ni un ou ferrat per menjar, no treballaria».

La idea de parlar sobre com passa el Nadal l'entusiasma. Ho comenta engrescada a una parella de policies que s'han afegit a la conversa i escolten atents. Aquesta mestressa i mare de tres fills està disposada a parlar, però no vol dir el seu nom, ni tan sols el de guerra i, de fotos, ni parlar-ne.

Ens diu que aquesta nit —la del 22 de desembre— serà l'últim dia de feina i que, fins que passin reis, no tornarà a treballar: «Estic farta de suportar tant tio cabró i, damunt, haver-los de veure el dia de Nadal,

Sant Esteve, Cap d'Any... res de res, no ho he fet mai i no penso fer-ho».

N'hi ha d'altres que si que havien treballat d'altres anys, però, «veient l'èxit obtingut, preferim descansar», ens comenta un/a ros/sa llampant que treballa a la cantonada del Passeig de Companys. «Aquests últims dies intento treballar al màxim per poder passar unes bones festes. Nosaltres, com que no tenim paga extraordinària... encara que —ens confessa— alguns clients han estat generosos. Es nota que és Nadal».

Propines que, en molts casos, han servit per comprar els regals dels nebots, de la família i dels pares, que esperen amb els braços oberts la nena que treballa en una immobiliària a Barcelona.

Per anar de putes el dia de Nadal o de Sant Esteve, els homes aparellats ho tenen un xic pelut. Un sopar de feina, una reunió que ha acabat tardíssim, la copa amb els amics o el viatge de negocis, són excuses impresentables en aquests dies tradicionalment familiars. I les putes i els transvestits ho saben molt bé. Tanquen la barraca i no tornen fins la nit de Cap d'Any, unes, les més independents, i fins passat Reis, les que tenen obligacions fa-

miliars. N'hi ha que fan vacances voluntàriament, mentre que d'altres no tenen més remei. Aprofiten la manca de clients per anar-se'n al seu poble i així descansen i tornen després amb més ganes, ens comenta la Rosa, una treballadora de barra americana: «Aquests dies la feina baixa, i no ens queda més remei que marxar, i així, quasi per obligació, també celebrem el Nadal».

Fa anys, però, era diferent. Els dies abans de festes feien l'agost i tanquen l'any amb un sobresou important. Darrerament, l'augment de professionals i el descens del nombre de clients els ha canviat la situació. Totes han notat el canvi, des de les que treballen al carrer fins a les que ho fan a la barra americana, o les de les saunes i les de les cases particulars. «L'any passat, en aquests dies, la feina que teníem era increïble», diu una de les dues companyes de «20 i 22 anys» —¿...?— que treballen en un pis de la plaça de Molina, oferint al client, a canvi d'ajut econòmic, «120 cm de bust o vici a tope». «Fixa't si anem malament —continua dient—, que entre les dues aquests dies portem una mitjana de només un servei diari. Ens morim de fàstic».

L'abstinència amb què passen les festes no les fa tancar, com tampoc no tancaran la majoria de les saunes i cases de putes de Barcelona, que, com elles, treballaran cada dia —tret del 25 i el 26 de desembre i l'1 de gener. Aquests són dies sagrats.

Per atreure els pocs clients que queden lliures aquests dies, tota publicitat és poca. Totes intenten destacar amb més paraules en negretes, més requadres i més majúscules en els anuncis dels millors diaris. Les noies de la sauna «Sauland» ho han superat, tot anunciant-se als diaris com «Lo estupendo, desde 2.500 ptas». Un «estupendo» que resulta molt econòmic, si el comparem amb les 5.000 pessetes de mitjana que se sol cobrar per un servei dels considerats incomplets. «Ara, són tantes les dones que ens dediquem a aquest negoci, que ens florim totes», ens diu una de les noies que es dedica a fer peles «estupendament». «Les que quedem a la ciutat anem treballant, però, si no fos perquè hi ha moltes nenes de vacances i el que cobrem és barat, ja en parlariem».

Les barres americanes també tanquen, però, això sí, només els dies assenyalats. «Per Nadal, Sant Esteve i

CASA MUSEU BENLLIURE

(c/. Blanqueres)

PRÒXIMA INAUGURACIÓ 10 DE DESEMBRE

EXPOSICIÓ «DISEÑO COLECTIVO» LA NAVE

Horari:

De dimarts a dissabte

11 - 13.30 hores

18 - 21 hores

NOVEMBRE - DESEMBRE

EXPOSICIONS

«Per Nadal ni les putes treballem».

primer d'any el bar tanca, i jo passaré aquests dies amb dues germanes que tinc a Barcelona i els meus nebots», diu la Lídia, una mulata guineana cri-danera i riallera que fa barra en un bar del centre de Barcelona. La Lídia, que es pren la seva professió molt se-

riosament, no es queixa de la poca aflluència de clients que hi ha aquests dies. Per a ella, no hi ha problema. Qualsevol moment del dia és bo per guanyar diners: «Jo no m'estic per orgues, com d'altres, que fan l'horari al bar i prou; sempre vaig per feina. Evidentment, si hi ha possibilitat, també ho faré per festes».

De saunes i cases de putes que hagin treballat per Nadal i primer d'any, n'hi ha ben poques. La que dirigeix la senyora Estrella sí que ha obert, tot saltant-se els ponts nadalencs. «Encara que no hi hagi massa feina, no me'n puc queixar», diu la madam d'una casa de senyoretetes. «Jo m'estimo més obrir, perquè, encara que quasi tots els homes passen aquestes festes amb la dona, n'hi ha molts de solters que, havent dinat amb la família, els ve de gust fer una bona migdiada». Com el seu nom bé indica, «La Torre. Servicio permanente» no tanca mai. Ni de dia ni de nit; ni per Nadal, ni per Sant Esteve, ni per Cap d'Any ni per Reis. Les senyoretetes que hi treballen habitualment ho continuent fent, «no tant com en altres èpoques de l'any, perquè el desembre no és un bon mes per a aquestes coses, però ens anem sortint».

Pel Nadal, ni els transvestits treballen, o això és el que ens diuen tres enormes «dones» de la zona de la Ciutadella, mentre piquen l'ullet als conductors que, àvids, se les miren.

—¿Vosaltres treballeu el dia de Nadal?

—No, mai.

—¿I per Sant Esteve?

—No, tampoc —diuen totes tres a la vegada—. La més llançada de totes tres ens explica que ella es quedarà a casa veient la televisió. Les altres dues ho confirmen: «Nosaltres també ens quedarem a casa, ¿oi Paula?» —la Paula no vol dir res.

—¿Hi ha més clients aquests dies?

—No, que va, està molt fluix, molts menys que l'any passat.

—...

—Me'n vaig, que si no, no treballo, reina. I prou malament que se'ns presenta el Nadal.

«Pel gener tot és diferent... Els homes tornen farts de dones, nens i família i a nosaltres ens va molt bé». La feina augmenta i, així, podem recuperar-nos després d'unes festes de descans», ens diu una malaguena que treballa al Passeig de Lluís Companys, cantonada Pujades.

UN LLIBRE PER A REIS

DE VENDA EN LLIBRERIES

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA
DELEGACIÓ MUNICIPAL DE CULTURA